

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Oblityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D	

Kenyeret, békességet.

Az indulatok hullámai mind magasabbra esznek, a fegyverek, a melyekkel pártok és törekvések egymással szemben állanak, mind élesebbekké válnak; ez a természetes szignaturája a választások előtti helyzetnek és ez a helyzet, két-három héttel a választások előtt, annyira bizonytalan, hogy minden jóslás és minden találgatás hiábavalónak bizonyul. Hiszen a titkos választások rendszere mellett a megjelölések semmiesetre nincsenek kizárva és nincsen egyetlen párt sem, amely legalább biztos valószínűségi számmal állapíthatná meg a reá nézve kedvező vagy kedvezőtlen választási eredményt. Azok az eszközök, a melyekkel egyik vagy másik párt esélyeit megjavítani igyekszik, nem mindig és nem feltétlenül vezetnek a kívánt eredményhez, sőt akár hányszor éppen az ellenkező irányba terelik a ható energiát. Sokszor a látszólagosan győzelem, a fegyverek nélküli meggyőzés bizonyul jobb ható eszköznek a kiméletlen erőszak alkalmazásánál. A lelkek mélyébe nem lehet bevilágítani és a kimondott szó sokszor elakadja a valódi szándékot.

Bizonyos csak egy: a személyekhez fűzött mandátumok sorsánál sokkal lényegesebb az állam sorsa, holott ma a legtöbb képviselőjelölt ezt a kétféle érdeket egynek látja és egynek akarja láttatni a választópolgárok tömegével is. Ennek a fiatal államnak életfeltétele a benső béke, a zavartalan alkotó munka korszakának bekövetkezése és ha a választások ezzel az eredménnyel végződnek, úgy elérték a céljukat. Nem pártoké az ország és nem lehet a hazafiasság kritériumának felállítani azt a kérdést, vajjon a választópolgár szavazatával az egyik vagy másik pártot támogatja-e? Aki meggyőződése szerint szavazatával az ország békéjéért, a hagyományos demokrácia eszméit támogatja, az hazafiasság eszmejét műveli mert ezzel a teremtő munkának katonájává szegődik.

Ezzel a gondolattal indul az ország magyarsága is a választási küzdelembe. Amit a magyarság kér, amit programjában hirdet: a teljes jogegyenlőség, a kulturális szabadság biztosítása kétségtelenül azt a demokráciát szolgálja, amely mellett békés és megelégedett polgárok teljes tudásukkal és szilárd akarattal az egész ország boldogabb jövőjéért küzdhetnek. Senki sem veheti rossz néven a magyarságtól, ha ennek a célnak megvalósítását saját testvéreire akarja bízni. Nem-e a hagyományos demokráciának természetes következménye, hogy az itt

élő magyarság számarányához képest nyerjen képviseletet az ország törvényhozó testületében? És nem jelentené-e az ország néprajzi képének hibás megrajzolását, ha a százazatokra rugó magyar kisebbségnek az ország parlamentjében képviselete nem volna? A magyarság jelöltjei egytől-egyig épp annyira hűségesek fiaik új hazájuknak, amennyire igazlelkű harcossai fajtestvéreik jobb jövőjének. Megválasztásuk nemcsak a magyar kisebbségnek, hanem az egész országnak is jelentős nyeresége volna, mert velük és bennük a

konzolidációnak, az alkotó munkának új és elszánt harcossai lépneek a parlament küzdőterére.

Kenyeret és békességet: ennek a jelszónak kell általánossá válnia ebben az országban. A háborgó indulatoknak el kell esenedniük, a fegyvereket végre lábhoz kell tenni, a romboló gyűlölködést a megértésnek kell felváltania és vállvetett buzgalommal kell az országot arra a szintre emelni, amelyre gazdagsága és összes polgárainak tudása és szorgalma révén méltán számot tarthat.

Még nem simult el az ellentét a kormányban.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 20.

A miniszterelnökségen ma délelőtt hosszas konferencia volt, amelyen Pasity miniszterelnökön kívül résztvettek dr. Sztojadinovity, Makszimovity Bózsó, Krizogono dr. és Jurisity miniszterek.

A konferencia után Pasity külön tanácskozott Drinkovity dr. tárcanélküli miniszterrel.

A tanácskozáson a reszortügyeken kívül megtárgyalták az utolsó napok politikai eseményeit is.

A dr. Surmin és a független demokráciák között felmerült ellentét még mindig nem simult el. Ezzel az ügyvel még a minisztertanács is foglalkozni fog, amikor az összes miniszterek visszatértek agifációs körútjukról.

Wildert államtitkár távozik?

A politikai köröket még ma is élesen foglalkoztatja a kormányban támadt ellentét. Nincs kizárva, hogy ez ellentét miatt a független demokráciák egy aktív vezető férfa, Wildert államtitkár lemond.

Surmin és dr. Drinkovics ugyanis leginkább Wildert okolják a horvátországi állapotok elvadásításáért.

A horvát vezérek ügye döntés előtt.

Amint tegnap jelentettük, a zágrabi hetes tanács holnap fog véglegesen dönteni dr. Maesek Prečavec és a többi horvát vezető politikus továbbá fogvatartása felett, minthogy ismeretes, hogy a zágrabi törvényszék úgy határozott volt, hogy a pártvezérek elfogatásához nem volt meg a törvényes alap. Az államügyész fellebbezése folytán az ügy

a hetes tanács elé kerül, amely azután holnap hoz végleges döntést.

Az ellenzéki körök azt hiszik, hogy a hetes tanács is a törvényszékkel egybehangzó ítéletet fog mondani.

A kormányzó pártok ellenben azon a véleményen vannak, hogy a hetes tanács meg fogja semmisíteni a törvényszék ítéletét már csak azért is, mert időközben Radics ellen újabb súlyos terhelő bizonyítékok merültek föl, amelyek Radicson kívül súlyosan terhelik a horvát köztársaság parasztpárt vezetését is.

Igy nagyon súlyos bizonyítékok tartják a kormány által tegnap nyilvánosságra hozott levelet, a melyet Dombal, az orosz paraszti internacionale elnöke intézett Radics-hoz 1924 június 7-ikén és amely levél az bizonyítja, hogy az orosz paraszti internacionale amelybe a horvát-párt is belépett, egyik szerves része a szovjetnek.

Radics ügyében a bíróság még nem hozhatott döntést. Ellene még mindig csak vizsgálat folyik és ügyét a parasztpárt többi vezetőinek ügyétől elkülönítve kezelik. Radics ellen különben még mindig folyik a vizsgálat és a terjedelmes anyagra való tekintettel hosszabb időre fog elnyulni a vizsgálati fogság.

Népgyűlések az országban.

A radikális-párt vezetői a választási kampány utolsó két hetében több népgyűlést készítenek elő. Ugyancsak több népgyűlésre készülnek az ellenzéki pártok is, akik ugyancsak lázasan készülnek a választásokra. Az ellenzéki pártok azonban azon panaszkodnak, hogy választási akcióik megbénulnak, mert a hatóságok nagyon sok esetben a népgyűléseket különféle ürügyek alatt nem engedélyezik.

Ujabb bánági határkiigazítás.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 20.

Politikai körökben arról beszélnek, hogy az SHS állam és Románia között hosszabb idő óta tárgyalások folynak a két állam határának kiigazításáról.

A határkiigazítás egyes olyan anomáliák korrigálását célozza, amelyek az eddigi határmegállapítások mellett nem voltak kijavíthatók.

A tárgyalások állítólag akörül forognak, hogy az SHS állam esérébe adja Nákovo községet Fény községért.

Ujabb fordulat a Léderer bűnügyben.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 20.

Makkay Jenő ügyész aieknök, a nagy port felvert Léderer bűnügy referense, ma délelőtt nyilatkozott újságírók előtt a nyomozás eddigi megállapításairól és ennek során szenzációs kijelentéseket tett.

Egyebek között kétségbe vonta, hogy Kodalkát agyonlőtték volna és — véleménye szerint — valószínűbbnek tartja az áldozat megfojtását.

A nyilatkozat azért nagyfontosságú, mert ennek beigazolása esetén, aminek felderítésére most folyamatban van a nyomozás, Léderer Gusztyánét nem mint felbujtót, hanem mint bünségedet kezelik és vonják vád alá.

A magyar nemzetgyűlés hatálytalanította a képviselői kizárásokat.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 20.

A nemzetgyűlés mai ülésén Scitovszky házelnök előterjesztést tett azokra a képviselőkre nézve, akiknek kizárási határideje még nem telt le. Javasolta, hogy az összes kizárt képviselőket visszahelyezzék a Ház látogatásának jogába és hogy a holnapi ülésen már részt is vehessenek. A nemzetgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Utána a költségvetés főelőadója megkezdte az államháztartás budgetjének a részletes ismertetését.

A nemzetgyűlésnek a kizárásokat hatálytalanító döntésével kapcsolatosan Vázsonyi Vilmos nyilatkozott a demokrata-blokk állásfoglalásáról. Újságírók előtt kijelentette, hogy a demokrata-blokk csak akkor mehet vissza a parlamentbe, ha a távollétben elfogadott javaslatokkal teremtett helyzetet kielégítő módon megoldják.

Jellinek Morton helyett egy más szélhámos rokonát fogták el.

Budapesti tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, jan. 20.

Budapesti jelentés alapján közölték a lapok, hogy a borsodmegyei Mezőkeresztesen letartóztatták Jellinek Mortont, a nemzetközi sikasztót és szélhámost, akit Európa-szerte kerestek a rendőrség.

Mára kiderült, hogy a letartóztatott ugyan szintén Jellineknek hívják, de keresztnéve nem Morton, hanem Károly és hogy nem azonos a régóta körözött Jellinek Mortonnal. Va'llatása során kitűnt, hogy Jellinek Károly lelkiismeretét ugyancsak több büncselekmény nyomja, melyekért már régebbi idő óta keresik. Megállapítást nyert, hogy a hurokra került szélhámos a nemzetközi Duna-bizottságnál volt évekkel ezelőtt állásban, ahol különféle nagyszabású üzleteket bonyolított le, óriási előlegeket vett fel áruszállításokra, a pénzell pedig — régi recept szerint — megszökött. Utját a külföldnek vette, Franciaországban beállott az idegen légiónba, a katonai élet keserűségei elől azonban hamarosan megszökött és Olaszországba ment, ahonnan a szerelmese iránti vágy a magyarországi Mezőkeresztesre kergette. Vesztere — mert a esendőség elfogta és tegnap Budapestre szállította.

Kihallgatásakor jóideig abban a hitben hagyta a hatóságokat, hogy Jellinek Morton személyével azonos és csak később vallotta be, hogy bűntársát csak hírből ismeri és őt csupán más szerinte kisebb, büncselekmények terhelik.

Véres tüntetések Németországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, jan. 20.

Berlinben és több német városban a német köztársaság évfordulója napján az utcai felvonulások során véres összeütközések keletkeztek. Königsbergben valóságos utcai harc folyt, melynek számos sebesültje van. A rend, a hatóságok erőyes közbelépése folytán már mindenütt helyreállott.

Ulain Ferencet elítélték.

Budapesti tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, jan. 20.

Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő rágalalmazási bünpörében ma mondotta ki a keeskeméti törvényszék büntető tanácsa az ítéletet.

A bíróság két rendbeli rágalmazás vétségében találta bűnösnek Ulaint és elítélte két hónapi fogságra és két millió korona pénzbüntetésre.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttáért a védő és elítélt pedig felmentés végett fellebbezett.

Az indoklás szerint a képviselő aeglédi beszédében két ízben megrágalmazta a kormányt azzal, hogy egy budapesti intézettől ingyen részvényeket kapott, melynek valóságát a felolvasott tanuvallomások megvádoltják és így a bíróság ilyen értelemben hozta meg határozatát is.

Folyósítják a kisiparosoknak megszavazott olcsó hiteleket.

Öt ezer dinár a legmagasabb kölcsönösszeg. — A Narodna Banka feltételei.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 21.

Megírta a „Torontál”, hogy a Narodna Banka kormányzó-sága nagyobb összeget hagyott jóvá a kisiparosoknak folyósítandó olcsó és kedvező feltételű hitelek kifizetésére. A határozatról szóló értesítések cikludése némi kéedelmet szenvedett, azért megemlítettük azt is, hogy a kölcsönök folyósításáról szóló rendelkezés megérkezése után, azt azonnal közöljük olvasóinkkal.

Tegnap kapták meg a Narodna Banka vajdasági fiókjai a hitelek kifizetéséhez szükséges utasításokat a központi vezetőségtől. A kölcsön legmagasabb összege a rendelkezések szerint ötezer dinár lehet, melyet hat százalékos kamattal, tizenöt hónapi határidőre adnak ki három aláírással ellátott váltó ellenében.

A kölcsönök elnyerésének feltételei, hogy az illető, az illetékes kereskedelmi- és iparkamaránál regisztrálva legyen és legalább három év

óta önállóan ipart folytasson. A kérvényt a Narodna Banka azon fiókjához emezze, amelynek körzetébe lakhelye tartozik. A folyamodványban fel kell említenie, hogy milyen ipart üz és mióta, milyen a vagyoni állapota, mire kell a kölcsön és milyen összegű hitelt igényel, végül azon jótállók neveit és közelebbi címüket, akik a váltót aláírták.

A visszafizetés öt részletben, három havi időközökben történik. Tizenöt hónap alatt tehát az eredeti kölcsönösszeg teljes egészében visszafizetendő. Addig, amíg az első kölcsön letörlesztve nincsen, az illető iparos újabb hitelt nem tarthat igényt. Egy iparos, tekintet nélkül vagyoni állapotára, csak tízezer dinár erejéig lehet jótálló.

A bánási kereskedelmi- és iparkamara még a hét folyamán kiértesíti a határozatról a területén fekvő ipartestületeket, melyeknél a kölcsönre igényt tartó kisiparosok részletes felvilágosítást nyerhetnek.

Elhangzott a német kormánynyilatkozat.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jan. 20.

A birodalmi gyűlésen Luther kancellár felolvasta a kormány deklarációját, amelyet a képviselők, a kommunisták kivételével, aránylag nyugodtan hallgattak végig.

A kormány nyilatkozatában legelőbb is a külföldi sajtótermékekben elhelyezett kommentárokkal foglalkozik, amelyeket a kormány megalkutásához fűztek és amelyek kevés kivétellel reakciós-nak nyilvánítják az új kabinetet. A deklarációban élesen elutasítják a vádat és kijelentik, hogy a kormány reális politika jegyében fog kormányozni, főleg pénzügyi és gazdasági téren összpontosítja munkarejét és távoiról sines szándékában a szövetségeseikkel eddig létesített egyezményeket felbontani, ellenkezőleg igyekezni fog újabb egyezségeket kötni, hogy ily módon is elősegítse az egyes államok és Németország közötti jóviszonyt.

A deklaráció felolvasása közben a kommunista képviselők többszörösen szvenvedéyesen közbekiáltottak, ami láthatólag idegesítette a kancellárt. Ebert birodalmi elnök közvetlenül a kormánynyilatkozat elhangzása után megnyitotta a deklaráció feltéti vitát.

Breitschelt (szociáldemokrata) a kormánynyilatkozat éles bírálata után kérdést intézett a külügy- és hadügyminiszterhez, melyben az ellenőrző bizottsági jelentés azon kitétele felől kér felvilágosítást, hogy a német véderónél fiatal diákokat is foglalkoztattak, sőt egy egész sereget katonailag kiképezték.

Henning (nemzeti szocialista) képviselőtársa beszédénél hirtelen közbevágtott: Franciaország fizette meg a beszédét.

Breitschelt visszakiaált: Semmiirekelő.

A kölcsönös értegetéseknek az elnök velett véget, aki a szónokot és a közbeszólót egyaránt rendrentasította.

A kormánynyilatkozattal a német sajtó részletesen foglalkozik és a tudósításokhoz a legkülönbélebb kommentárokat fűzi hozzá. Politikai körökben úgy tudják, hogy Luther erősen Stresemann befolyása alatt áll és így a külpolitika irányítása jóformán teljesen a külügyminiszter kezében van.

Üldözik a korrupciót.

A beogradit kamara körlevele a kereskedőkhez és iparosokhoz

A „Torontál” tudósítójának távirata

Beeskerek, jan. 21.

A beogradit kereskedelmi- és iparkamara körlevelet intézett az összes kereskedelmi- és iparkamarákhoz és kereskedelmi egyesületekhez, melyben felhívja a kereskedőket, nagy- és kisiparosokat hogy járjanak a közlekedésügyi minisztérium kezére és tegyék lehetővé a vasutaknál uralkodó korrupció letörését.

A felhívásban kéri az érdekelteket, hogy minden egyes esetben, amikor vasuti alkalmazottak megvesztegetésüket kéri, vagy köteles ellenszolgálatukért ajándékokat fogadnak el és az tudomásukra jut, közöljék a területükön fekvő kamarával vagy kereskedelmi egyesülettel, mely a panaszt a közlekedésügyi minisztériumnak továbbítja.

A közlekedésügyi miniszter a beogradit kamara közbenjárására megígérte, hogy a közölt adatok alapján haladéktalanul fegyelmi vizsgálatot indít az illető tisztviselő vagy alkalmazott ellen, mert eltökélt szándéka, hogy a korrupciót kiüldözi az alája rendelt hivatalokból.

HIREK

— január 21.

Városi közgyűlés. Beeskerek város képviselőtestülete ma délután három órakor rendkívüli ülést tart a megyeháza nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata 122 pont szerepel.

Halálozás. Mint öszinte részvétellel értesülünk, Szlavikovszki Szaniszlóné született Várady Gizella Krakóban operáció következtében rövid szenvedés után hirtelen meghalt. Az elhunytat Beeskereken sokan ismerték és szerették, mert mint a város szülötte, egész fiatalágát Beeskereken töltötte és azután is, hogy férjhez ment, családjával hosszabb ideig élt Beeskereken, később pedig többször látogatott el huzamosabb időre szülővárosába. Az elhalt uriaszonyban dr. Várady Imre a nővérét grászolja.

Meghalt Erzsébet királyné nővére. Brüsszélből jelentik: Mária Zsófia II. Ferenc nápolyi király özvegye, néhai Erzsébet királyné nővére, nyolcvannégy éves korában Brüsszélben, ahol visszavonultan élt, tegnap meghalt.

A Magyar-Párt urnája sorrendben a 6-ik.

Jó példa

különösen most a választások előtt, a frankfurti papagáj esete. A frankfurti állatkertben volt ugyanis egy papagáj, amely minden embernek, aki kalitkája előtt megállt, egész öszintén és nyíltan azt mondogatta: „Ä Jid!” Frankfurti drék lakossága nem nézte jó szemmel e madárnak nyílt antiszemitizmusát és megkérte az állatkert igazgatóját, hogy a szókimondó madarat helyezze el a nyilvánosság elől. Az igazgató belátó ember volt és a madarat tényleg odaadták valakinek, aki azután egy külvárosi lakás szerény kereteiben a házi nevelés eszközeivel igyekezett odahatni, hogy a renitens madár jobb erkölcsöket tanuljon. Három hónap múlva visszakerült a papagáj az állatkertbe. És ime mit tett a jó nevelés: a madár mintaszerűen viselkedett. Három hónapig nem szölt egy szót sem. Egyszer azután megállt valaki a kalitkája előtt és ime a madár esodálkozva azt mondogta: „Ä Goid!” Érdekes, hogy már a madarak is milyen finoman tudnak distingválui.

A szavazás titkos. Senki se tudhatja ki hova szavazott.

Új nyelvkurzus az angol klubban. A beeskereki angol klub vezetősége közli, hogy új angol nyelvtanárnoje, Swift Gertrud megérkezett és máttól kezdve megkezdette a tanítást. Az új tanárno minden este 6-7-ig ad az angol klub tagjainak ingyen órákat a klub helyiségében kurzusonként. Meg van engedve a klub tagjainak, hogy résztvehetnek azokon az órákon is, amikor nem az ó kurzusuk van soron.

A Vasutas sportegylet közgyűlése. A Vasutas sportegylet vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Clubkávéházban rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen megválasztják az egyesület új tisztikarát is.

A 6-os számú urna dr. Várady Imre urnája.

Az eredeti vingai bonbon tagadhatatlanul a legfinomabb csemege. Gyártja az Ambrozia.

A ma pestről főrendi művek éves meghalt

A Ma ben a 6-

Betilt

A néme

gyűlést

si kert

kor a te

halgato

besitelt

lési kérv

gyűlést

gedélyez

ja, ahe

estleg

amelyne

ponjtábo

azért ho

lés b tilt

ezután dr

Vilmos ké

jos pártel

katholikus

ség egy k

Reinhold

azt. A sim

kes szav

Heegn ér

A szava

hatja ki

Letartoz

ipari rész

kapcsolat

tik: Tgn

Rezső ban

és Textilip

latosan esa

élesek elk

bünyügi

Ney már

közeli fize

a hitező

kat adott

velőságn

kolportált

lióval me

textilipart

* A Kad

nap négy

ban lesz.

Nagy vih

Oszlóbol

hatalmas

nagy anyag

ban több

elpusztult.

dett vesztes

még hiányz

A 6-os szá

Imre urnája

A magyar

dapestrol je

egyforgalo

1048 milliár

kedett, ezzel

852 millióv

Hány szav

kerületben

kanjizsa 335

Bajmok 2801

Horgos-2205.

moravica 196

brdo 1566, Ba

Szekies 1355.

769, Breg 764

hát 55958 a

denkiné m

több mint 30

városnak esa

ig a mult

volt

A magyar nagyipar gyászja. Budapesti jelentik: Chorin Ferenc volt főrendiházi tag, a salgótarjáni vasművek vezérigazgatója hatvanhét éves korában tegnap Budapesten meghalt.

A Magyar-Párt urnája sorrendben a 6-ik.

Betiltott német-párti népgyűlés. A német-párt tegnapi délutáni népgyűlést hívott össze Vrsacon a városi kert éttermébe. Tíz óra felé, amikor a terem már zsúfolásig megtelt halgatósággal, rendőri végzést kézbesítettek Krafft István országgyűlési képviselőnek, mely szerint a gyűlést rendészeti okokból nem engedélyezheti. Az indoklás kimondja, a helyiségbe bárki behatolhat, esetleg rendellenességeket okozhat, amelynek elkerülése a rend szempontjából feltétlenül kívánatos és ezért helyesebbnek tartotta a gyűlés betiltását. Az egybegyűlt tömeg ezután dr. Krafft István, Neuner Vilmos képviselők és Kramling Lajos pártelnök vezetésével a közeli katolikus temetőbe vonult, a német-ség egyik előharcosának, Heegn Reinhold sírjához és megkoszorúta azt. A sírnál dr. Krafft István lelkes szavakban emlékezett meg Heegn érdemeiről.

A szavazás titkos. Senki se tudja ki hova szavazott.

Letartóztatás a budapesti Textilipari részvénytársaság bukásával kapcsolatban. Budapesti jelentik: Tegnap letartóztatták Ney Rezső bankigazgatót, akit a Divat-és Textilipari r.-t. bukásával kapcsolatban csalással és különféle visszaélések elkövetésével vádolnak. A büntető hatóságok azt hiszik, hogy Ney már régebben tudott a vállalat közeli fizetésektől és mégis a hitelezők félrevezetésére intervjukat adott újságíróknak, amelyben a vállalatnak meg nem felelő híreket közlő portált, melyek révén több millióval megkárosította a magyar textilipart.

A Kadima táncdelutánja vasárnap négy órai kezdettel a Koronában lesz.

Nagy vihar a norvég partokon. Oslóból jelentik: Norvégia partjain hatalmas vihar dühöngött, mely nagy anyagi kárt okozott. A viharban több partmentén cirkáló hajó elpusztult. Az emberéletben szenvedett veszteségekről megbízható hírek még hiányoznak.

A 6-os számú urna dr. Várady Imre urnája.

A magyar bankjegyforgalom. Budapesti jelentik: A magyar bankjegyforgalom az elmúlt hónapban 104,8 milliárd papirkoronával emelkedett, ezzel szemben az értékcsöklet 352 millióval kisebbedett.

Hány szavazó van a szuboticei kerületben? Szuboticea: 24156, Sztarakanjiza 3350, Bácskatopolja 3038, Bajmok 2801, Ada 2541, Szentá 2210, Horgos 2205, Csantavir 2204, Sztaromravica 1966, Malidjos 1606, Crnobrdó 1566, Bajsa 1413, Martonos 1369, Szekies 1355, Paosir 1118, Rigyica 769, Breg 761, Mol 1326. Összesen tehát 55958 a szavazók száma. Mindenkinek méltán feltűnik, hogy a több mint 30000 lakossal bíró Szentá városnak csak 2210 szavazója van, míg a múlt évben több mint 7000 volt.

Hogy történtek

a szavazás?

Minden szavazónak érdeke, hogy minél korábban menjen el szavazni. Minden szavazó jól teszi, ha személyazonosságát igazolványát — a mennyiben ilyenrel rendelkezik — magával viszi.

A szavazókat 5-önként bocsájtják be a szavazóhelyiségbe.

Minden szavazónak meg kell mondania nevét, életkorát, foglalkozását és városokban lakóit a bizottság előtt.

Minden szavazó a választási elnöktől szavazógolyót kap, amelyet jobb kezébe fog és azután öklét összeszorítja, hogy a golyó ne legyen látható.

A szavazó ezután kezdve az első urnától az utolsóig, minden egyes urnába jó mélyen bedugja öklét szorított jobb kezét és abba az urnába ejti bele golyóját, amelynek listájára akarja leadni szavazatát. Minden urnán rajta van a jelöltek listája és az urna száma. Ha a választó az utolsó urna előtt dobta is

be golyóját, mégis összeszorított öklével kell kivennie kezét az urnából és összeszorított öklével kell kezét bedugnia a még hátralévő urnákba, hogy senkise tudhassa, melyik urnába dobta bele golyóját. Ha a választó az utolsó urnából is kivette kezét, összeszorított öklét kinyitja és megmutatja azt a választási elnöknek annak bizonyosságául, hogy golyóját valamelyik urnába ejtette és leszavazott.

A törvény tiltja, hogy a választó bármilyen módon is jelezze, hogy melyik urnába dobta golyóját. A szavazás feltétlen titkossága tehát biztosítva van. Senkise hallhatja, hogy a golyó melyik urnába esett, mert a golyó gummiból van és az urna belseje ki van párnázva, a golyó esése tehát semmiképp sem hallható. Minden ellenkező híresztelés nem igaz.

A Magyar-Párt urnája sorrendben a hatodik, 6-os sorszámmal van jelölve és rajta rózsaszínű papíron ki-függesztve a jelöltek neve. A 6. urna dr. Várady Imre urnája.

A 6-os számú urna dr. Várady Imre urnája.

A Kadima táncdelutánja vasárnap négy órai kezdettel a Koronában lesz.

A famunkások szakasportja zártkörű mulatságot rendez folyó hó 24-én a Club-kávéház összes termében. A meghívók a napokban lesznek szétküldve. Ha valaki tévedésből nem kapott volna, jelentse azt a rendezőségnek.

Ma megy utoljára „Ali baba és a 40 rabló” a Komedióban.

Amerikai figyelmeztető táblák. Kaliforniában nem kevesebb mint 115.000 tábla figyelmezteti az autómobilvezetőket a legkülönbözőbb dolgokra és ezek a táblák nem a sablonos, száraz, hivatalos hangon szólanak a figyelmeztetőhöz, hanem eredetien megfogalmazott szellemes mondatokban. Így például egy veszélyes kanyarodónál ez olvasható: Lesíts és nézz körül, mielőtt sárgánál! Amerikában tudvalevőleg a Vigyázz, ha jön a vonat! Stop, look and listen!-nek hangzik, ami magyarul annyit tesz, hogy Állj meg, nézz körül és hallgatózz! Ehelyütt egy kaliforniai vasuti átjárónál most ez olvasható: Állj meg, nézz körül és életben maradj! Az egyik utcake-resztesződésnél viszont ez a tábla fogadja az autómobilokat: Az, hogy hivatalodba siet-sz, még nem mentesít a sebességtürlés ellen! A törvényszék itt van mindjárt a sarkon túl! Bibliai idézetekkel is sűrűn lehet találkozni a kaliforniai figyelmeztető táblákon. Így a X. parancsolatot akarja kiegészíteni az a felirat, amely meghagyja, hogy: Ne kívánd felebarátod utoldalát! Ennél rövidebb és drámaibb az a tábla, amely egy iskola közelében idézi az V. parancsolatot: Ne ölj! Legmegrőbb és megdöbbentőbb azonban kétségkívül az a figyelmeztetés, amely egy veszélyes kanyarodó előtt, ahol már sok könnyelmű

autómobilvezetőt ért el végzete, kiáltja hangos szóval, hogy: Prepare to meet the God! Készülj isteneddel való találkozásra!

Jegyek az „Ali baba és a 40 rabló”-hoz ma d. e. 10-12-ig és d. u. 3 óráig a Komedio nappali pénztáránál kaphatók.

A Kadima táncdelutánja vasárnap négy órai kezdettel a Koronában lesz.

Az eredeti Vingaj bombont, a híres Draskovity-mester eredeti receptje alapján az SHS részére kizárólag az Ambrozia gyártja.

Vas- és fémöntvényeket Krauszai, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 829.

Szerbia legnagyobb hidroelektromos központja

Tetovo és Szkoplje városok részére. Skopjei jelentés

Múlt év december 29-ikére a Tetovói Ipari Részvénytársaság versenytárgyalást hirdetett egy komplett hidroelektromos központnak a Pena-folyón való építésére, amely központnak Tetovo és Szkoplje városokat el kell látnia villamos árammal.

A tervezet szerint a villamossági erő szolgáltatására felállítandó két, egyenként 1270 lóerős vízturbina direkt tengelykötővel, melyek egyenként 1100 KVA generátort hajtának meg. Az elektromos áramnak Tetovóra való vezetése 3000 Volt feszültséggel, míg Szkoplje város részére, mely az elektromos központtól körülbelül 46 kilométernyire fekszik, 35.000 Volt feszültséggel történik.

A versenytárgyalás iránt a konkurens cégek részéről igen nagy érdeklődés mutatkozott. Az összes német, osztrák, svájci és egyéb külföldi cégek pályáztak a nagy munkálatokra. A mechanikai és villamossági részre körülbelül 6 millió dinár volt előirányozva, építési munkára és anyagra pedig 4 millió dinár.

A konkurens vállalatok nagy és éles harcra folyó évi január 3-án dönt el a verseny eredményeképpen a mű elektromos és mechanikai részét a Jugoszláviai Ganz Részvénytársaságnak (Beograd) adták át kivitelezés és kiépítés végett.

Az összes gépeket a budapesti Ganz és Társa Danubius-cég fogja lezárítani.

Egyezményben rendezték Keleteurópa repülőforgalmát.

4 „Torontál” tudósítójának távirata

Krakó, jan. 20

Krakóban tegnap értek véget a Magyarország, Ausztria, Svájc, Olaszország és az utódállamok között folytatott tárgyalások, amelyek rendszeres repülőgépjáratok megindításáról szölettek. A konferencia teljes eredménnyel végződött, a mennyiben az egyes államok között egyezmény jött létre a repülőgépforgalom lebonyolítására nézve. Az egyezés Magyarország és Ausztria között azonnal, a többi államokkal pedig március elsejei hatállyal lép életbe.

A Komédiában

szerdán, január 21-én 7 és 9 órakor.

Jegyek elővételben
a Kovács cukrászdában kaphatók.

Szenzáció!

Ali baba és a 40 rabló.szemképrázató keleti mese 6 fejezetben,
a főszerepekben: Betty Bluthé és A. Thomas.
Amerikai Goldwyn-produkció.

Jön!

Január 22-én és 23-án.

Jön!

Dasy a leányasszony, Lya Mará-
val.**A november havi kíván-
doris számokban**

Beeskerek, jan. 21.

A kívándorlás, a sok kijózanító le-
vél, okos figyelmeztetés, baráti óvás
dacára, amely napról-napra tömege-
sebb számban érkeznek a tengeren-
tuli államokba szakadt embertestvé-
rektől, sem szünetel s bár lényege-
sebb esőkkenést mutat a november
hónapról készült hivatalos statisztika,
mégis elszomorító, hogy még
mindig akad ember, aki felváltja a
szükség szegénységet, a biztos meg-
élhetést, a bizonytalan káprázató és
hazug színekkel ecsetelt holnappal.

A zágrabi kívándorlási ügyosztály
tegnap küldte meg szerkesztőségünk-
nek a november hónapról össze-
állított kimutatást, mely részletes
és pontos adatokat tartalmaz arról,
hányan hagyták el a múlt év novem-
berében az SHS államot és teleped-
tek le a tengerentuli országok va-
lamegyikében.

A kimutatás szerint novemberben
összesen 1614 személy vándorolt ki,
ezek közül 1084 férfi, 419 pedig nő
volt.

Az egyes országok részét szerint a
honkeresők a következőképpen osz-
lanak meg: Horvát-Szlavonország
468, Vajdaság 436, Szerbia 279, Dal-
mácia 205, Szlovénia 82, Crnagora
29 és Bosznia-Hercegovina négy.

Foglalkozás szerint a kívándor-
lók között 94 a képesített munkás,
187 a nem kvalifikált 827 mezőgazda-
sági munkás, 26 szabad foglalkozást
űző és 369 foglalkozás nélküli csalá-
dtag (aggok, nők és gyermekek).

Nem érdektelen felemlíteni a nem-
zetiségi statisztikáját a novemberi
kívándorlásnak. Eszerint szerb, hor-
vát és szlovén volt 850 vagyis 57
százalék, német 426 vagyis 28 száza-
lék, magyar 205 vagyis tizenhárom
százalék és 22 (1 százalék) más nem-
zetiségű.

A kívándorlók zöme most is Ar-
gentina felé vette útját, ahol 485
személy keres elhelyezkedést. A sor-
rendben a második Brazília (392),
azután Ausztrália (289), az Egyesült-
Államok (163), Uruguay (123), Ka-
nada (25) és Chile (13).

**Házasság a halálos
ágyon.**Egy milliárdos közvetlenül el-
hunyt el felelősen vett egy
szegény diáklányt.

Newyork, jan. 20.

Egy amerikai diák, William Nel-
son Mac Clintok, a Northwestern Uni-
versity hallgatója váratlanul több
milliárdos vagyont örökölt az egyik
rokonától. A nagy szerencsének
azonban nem vette hasznát, mert
tüdőbajes volt és maga is tudta,
hogy már legfeljebb csak néhány
hónapig élhet. Mikor közeledni
érezte halálát, magához hívatta
Chicagoba Isabelle Popet kisasz-
szonyt, aki legkedvesebb pajtása
volt az egyetemen. Így szólt hozzá:
— Én már nem érhetem el a célo-
mat, én nem lehetek hasznára az
emberiségnek. De önre még szép

jövő vár és én elő akarom segíteni
tudományos kutatásainak sikerét.
Ön által akarok használni embertár-
saimnak és ezt csak úgy tehetem,
hogy Önre hagyom a vagyonomat.
Akar-e a feleségem lenni, hogy önt
tehessem meg örökösömmé?

A szegény diáklány zokogva há-
lálkodott a jóselekedetért és meg-
ígérte, hogy a vagyont embertársai
jávára fogja fordítani. — Papot
hívtak és megtörtént az esküvő,
mely után Mac Clintok azonnal le-
diktálta végrendeletét. Egy óra
mulva özvegyen maradt a fiatal-
asszony.

TÖZSDE

Január 20.

Beograd. (Zárlat.) London 297-40,
Páris 334-50, Milánó 257-80, Genf 1196,
Newyork 62-20, Prága 186-50, Berlin
14-40, Bécs 0875.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 123-50, Bu-
dapest 71-75, Newyork 518-75, Milánó
2115, Prága 1550, Wien 7315, Varsó
100, Szófia 372-50, Bukarest 271-25,
Beograd 840, London 2479, Páris
2805.

Budapest. (Zárlat.) Szokol 2147—2167
dinár 1149—1169, dollár 72250—72350,
Páris, francia frank 3912—3932, Bu-
karest, lei 380—382, lira 2966—2996,
Wien, osztrák korona 10180—10230,
Beograd 1169—1175, Milánó 2986—
3002, Newyork 72220—72600, Prága
2167—2179.

Eladó ház

143

a város egyik legforgalmasabb utcájában,
1 nagyobb és 2 kisebb lakással, nagy
utcai üzlethelyiséggel, különféle gazda-
sági melléképületekkel, nagy telekkel.
Vétel esetén azonnal beköltözhető.

Felvilágosítást ad

Cózsá Zsiga

Brigadirá Risztitya ul. 168 - Telefon 240

Torontali Mezőgazdasági**Gépipar, Vas- és Fémön-
tőde R.-T. Vel. Becskerek**

Vámház-állomással szemben, Miletićeva (Temesvári) utca.

Telefon
51.**Modern vas- és fémöntőde:**Készít vas és fémöntvényt rajz vagy
modell után bármely súlyig.**Nagy gépjavitó-műhely:**Mezőgazdasági és ipari gépeket
szakszerűen javít, vagy átalakít.
Huzatos lokomobilok magánjárókká
való átalakítása. - Gyárt ipari és mező-
gazdasági gépeket, szivattyukat stb. stb.**Raktáron:**Szivattyuk, kukoricamorzsolók, szij-
tárcsák, darálók, csapágyak, szalma-
rázó tengelyek, konszolok, transmiz-
sziók, rézkenőszelencék s olajozók,
Gál- és Ewart-láncok, magánjárókhoz
öntvények, különféle téglagyári be-
rendezési tárgyak.

433

Levelezőt vagy levelezőntperfekt szerb, magyar és német nyelv-
tudással, gyors- és gépirással,
azonnali belépésre keresHirschenhauser Imre 118
gabonakereskedő, Velikakikinda.Egy teljesen jó állapotban levő barokk-
stíli**ebédlőszoba-butor**igen jutányos áron eladó. (Részlet-
fizetésre is). MegtekinthetőSZELGRÁD ANTAL műbutorasztalosnál
Geteova (Német) u 105**Kerestetik egy önálló és a könyv-
vezetésben teljesen**jártas könyvelő, aki a szerb és
német nyelvet bírja, továbbá egy
pénzügyos (lehet nő is), aki a pénz-
kezelésben jártas. Belépni azonnal
lehet. Felvilágosítás nyerhető a lap
kiadóhivatalában „B” jelige alatt.**Butorozott szobát keres**magányos nő, esetleg
konyhaszolgálattal.

Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Egy svájci tenyészbika(20 hónapos) igen jutányos áron
eladó.

Érdeklődni lehet

Rodoszlyevics Nika mézárós és
bentes üzletében, a nagyhid mellett.

Egy jókarban levő

Zongora

eladó. 112

Cím a kiadóhivatalban.

**Keresek egy nagyobb bánati köz-
ségben egy jól bevezetett****vegyesárkereskedést**állványokkal, raktárral
és lakással együtt bérbe.Ajánlatokat „P. S 1925” jelige alatt
a kiadóhivatal továbbít. 63**Krumenacker István**nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél
felülvizsgálatát és vasuti szállítástól
eredő mindennemű visszereseteket
(hiányok, sérülések és határidő tul-
lépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Üzletvezető,

könyvelő,

utazó és

idősebb segéd

a rőfősáruszakmából, csakis első-
rangú munkások,

azonnali belépésre kerestetnek.

Ajánlatok referenciák és fizetési igé-
nyek megjelölésével 82**SILESIA**tvorničko stovarište štófa
NOVISZÁD, intézendők.